

مبانی آموزش
و
روش‌های آموختن

دکتر مرتضی سمیعی زفرقندی
عضو هیئت علمی و استاد دانشگاه

انتشارات آوای نور
تهران - ۱۳۹۵

شماره کتابشناسی ملی	: ۹۷۸-۶۰۰-۳۰۹-۰۸۱-۱
عنوان و نام پدیدآور	: ۳۴۶۶۱۶۸
مشخصات نشر	: مبنای آموزش و روش‌های آموختن/امرتضی سمیعی زفرقندی، تهران: آوای نور، ۱۳۹۳.
مشخصات ظاهری	: ۱۵۲ ص: جدول، نمودار.؛ ۱۴/۵×۲۱/۵ س.م.
موضوع	: آموزش حین خدمت
موضوع	: کارآمدی سازمانی
موضوع	: یادگیری سازمانی
موضوع	: آموزش حین خدمت — ارزشیابی
رده بندی دیویی	: ۶۵۸/۳۱۳۴
رده بندی کنگره	: HF۵۵۴۹/۱۳۹۳ س۸/۱۸

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

تهران، میدان انقلاب، خیابان ۱۲ فروردین، خیابان شهید وحید نظری،
پلاک ۹۹، طبقه دوم تلفن: ۶ و ۶۶۹۶۷۳۵۵ / دورنگار: ۶۶۴۸۰۸۸۲

مبانی آموزش و روش‌های آموختن

تالیف: دکتر مرتضی سمیعی زفرقتدی

ناشر: انتشارات آوای نور

چاپ: دوم ۱۳۹۵

تیراژ: ۵۰۰ جلد

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۳۰۹-۰۸۱-۱

قیمت ۹۰۰۰ تومان

کلیه حقوق برای ناشر محفوظ است

فهرست مطالب

فصل اول – مبانی و اصول تئوری‌های آموزش Error! Bookmark not defined.

مفهوم و تعریف آموزش rror! Bookmark not defined.

دیدگاه‌های جدید در آموزش rror! Bookmark not defined.

آموزش کارکنان از دیدگاه صاحب نظران rror! Bookmark not defined.

اصول آموزش کارکنان rror! Bookmark not defined.

تعریف آموزش کارکنان rror! Bookmark not defined.

آموزش‌های ضمن خدمت با توجه به اهداف و برنامه ها..... rror! Bookmark not defined.

نمونه سئوالات فصل اول..... rror! Bookmark not defined.

فصل دوم – سابقه تاریخی و اصول آموزش‌های نیروی انسانی. Bookmark not defined.

سابقه و تاریخچه آموزش نیروی انسانی..... rror! Bookmark not defined.

آموزش از دیدگاه اسلام rror! Bookmark not defined.

سابقه پداگوژی (علوم تربیتی): دداکتیک و آموزش rror! Bookmark not defined.

اصول حاکم بر آموزش‌های کارکنان rror! Bookmark not defined.

اصول کلی آموزش ضمن خدمت rror! Bookmark not defined.

عناصر و فرآیند آموزش‌های ضمن خدمت rror! Bookmark not defined.

تعیین نیازهای آموزشی rror! Bookmark not defined.

نمونه سئوالات فصل دوم..... rror! Bookmark not defined.

فصل سوم – روش‌های آموختن Error! Bookmark not defined.

روش‌های آموختن rror! Bookmark not defined.

آموزش در کشورهای توسعه یافته rror! Bookmark not defined.

نمونه سئوالات فصل سوم..... rror! Bookmark not defined.

فصل چهارم – بهره‌وری Error! Bookmark not defined.

تفاوت کشورها در چیست؟ Error! Bookmark not defined.

اهمیت بهره‌وری Error! Bookmark not defined.

مفهوم شناسی Error! Bookmark not defined.

تعریف بهره‌وری Error! Bookmark not defined.

سطوح بهره‌وری Error! Bookmark not defined.

عوامل مؤثر بر بهره‌وری Error! Bookmark not defined.

عوامل مرتبط با بهره‌وری Error! Bookmark not defined.

نظام‌های ارتقای بهره‌وری Error! Bookmark not defined.

موانع بهره‌وری Error! Bookmark not defined.

دلایل کاهش بهره‌وری Error! Bookmark not defined.

رابطه کیفیت زندگی کاری و بهره‌وری Error! Bookmark not defined.

راهبرد یا استراتژی چیست؟ Error! Bookmark not defined.

راهبردهای ارتقاء بهره‌وری کارکنان Error! Bookmark not defined.

رابطه آموزش و کارآیی Error! Bookmark not defined.

نمونه سوالات فصل چهارم Error! Bookmark not defined.

فصل پنجم – الگوها و مدل‌های آموزش نیروی انسانی Error! Bookmark not defined.

الگوها و مدل‌های آموزش نیروی انسانی Error! Bookmark not defined.

الگوها و مدل‌های آموزش ضمن خدمت Error! Bookmark not defined.

رویکرد پژوهش در عمل Error! Bookmark not defined.

الگوی برنامه درسی مشارکتی Error! Bookmark not defined.

الگوی سازمان یادگیرنده Error! Bookmark not defined.

الگوی بهره‌مندی از راهبردهای خودتنظیمی Error! Bookmark not defined.

مدل اجرای مناسب آموزش نیروی انسانی Error! Bookmark not defined.

نمونه سوالات فصل پنجم Error! Bookmark not defined.

Error! Bookmark not defined.	فصل ششم - مدیریت دانش
Error! Bookmark not defined.	سابقه تاریخی مدیریت دانش
Error! Bookmark not defined.	خرد (حکمت)
Error! Bookmark not defined.	ساختار مدیریت دانش (نحوه مدیریت دانش)
Error! Bookmark not defined.	مدیریت دانش
Error! Bookmark not defined.	اصول مدیریت دانش
Error! Bookmark not defined.	مدیریت دانش و مدیریت کیفیت جامع
Error! Bookmark not defined.	مزایای مدیریت دانش
Error! Bookmark not defined.	کاربرد مدیریت دانش
Error! Bookmark not defined.	ترکیب مدیریت دانش و نوآوری
Error! Bookmark not defined.	مدل مدیریت دانش بنیادی در سازمان
Error! Bookmark not defined.	نمونه سئوالات فصل ششم
Error! Bookmark not defined.	منابع و مآخذ

بسمه تعالی

مقدمه مولف

برای آموزش از لحاظ معنا و مفهوم تعریف‌های زیادی ارائه شده است. پیامبر اکرم (ص) دانش پژوهی و علم آموزی را بر هر فرد مسلمان فریضه و واجب شمرده است (اصول کافی جلد ۱). حضرت علی (ع) می‌فرمایند: "العلم اصل کل خیر"، علم ریشه‌ی هر نیکی است (غررالحکم). ارزش انسان به علم است، خداوند به حضرت آدم علمی آموخت و بعد ملائکه ظرفیت علم آدم را پذیرفتند و سجده کردند، تلاش و هجرت برای فرا گرفتن علم به قدری مهم است که پیامبر اسلام توصیه نمودند: «اطلبوا العلم ولو بالصین» علم را بجویید ولو در چین (دورترین نقطه زمین در آن زمان)

اگرچه، آموزش و تعلیم و تربیت برای همه‌ی آحاد بشر امری ضروری است و به تعبیری همان‌گونه که طبیعت و گیاهان برای رشد و نمو به آب نیاز دارند، انسان نیز برای رشد و تکامل به علم آموزی نیازمند می‌باشند. هیچ کدام از تکنولوژی‌های آموزشی به تنهایی همه‌ی قابلیت‌های مورد نیاز را ندارند. بنابراین، در یک شبکه‌ی آموزش مستقل و قابل گسترش یک پارچه سازی تکنولوژی اطلاعات لازم است و برای استفاده از همه قابلیت‌های تکنولوژی آموزشی اصلاح و بهبود نظام آموزشی معلمان و پیوند تکنولوژی‌های اطلاعات متفاوت ضروری است.

راز و رمز دستیابی جوامع به توسعه همه جانبه و پایدار مستلزم توجه به عامل انسانی است. به هر انسان باید به چشم یک منبع عظیم ثروت و تولید بی انتها نگاه کرد. بنابراین قوانین رفتار با انسان باید به همان اندازه پیچیده و دقیق باشد.

با ارزش ترین کار، تربیت نیروی انسانی است و با ارزش ترین انسان نیز انسان آموزش دیده و تربیت یافته است.

ای برادر تو همه اندیشه‌ای مابقی تو استخوان و ریشه‌ای

(مولوی)

با ارزش ترین دقایق زندگی انسان، هنگامی است که صرف آموزش و تربیت می‌شود و تنها منبع و معدن پایان ناپذیر، انسان و توانایی‌های او در امر خلاقیت و نوآوری است. هر معدنی هر چند بزرگ و با ارزش باشد، سرانجام به پایان می‌رسد، اندیشه انسان معدنی است که هر قدر از آن استخراج شود پربارتر می‌شود.

قدرتها و توانایی‌های جسمی را می‌توان به زور به خدمت گرفت. می‌توان بسیاری از چیزها را با پول تهیه کرد ولی استعدادهای انسانی و قابلیت‌های فکری او را نمی‌توان بدین طریق به دست آورد، بلکه آنها را باید پرورش داد. تربیت انسان کار مشکلی است و نباید آن را امری ساده در نظر گرفت. نهرو می‌گوید: «می‌توان در مدت دو سال احداث ساختمان یک کارخانه ذوب آهن را به پایان رساند ولی جهت تربیت یک مدیر برای این صنعت باید بیست سال وقت صرف کرد». انسان دارای اختیار و آزادی است تا برای آموزش و پرورش خویش اقدام کند و چنانچه آموزش و تربیت نیابد، پایین تر می‌رود و بدین ترتیب بر خود و

دیگران ستم کرده است. بزرگترین مشکل کسانی که تربیت نیافته‌اند. این است که بر جهل خویش واقف نیستند.

هر که ز آموختن ندارد ننگ در برآرد آب و لعل از سنگ
و آن که دانش نباشدش روزی ننگ دارد ز دانش آموزی

(نظامی)

در این کتاب تحت عنوان مبانی آموزش و روش‌های آموختن ضمن تشریح مفهوم آموزش تعریف‌های مختلف در زمینه آموزش، اصول و روش‌های آموختن خوانندگان عزیز، آموزش کارکنان، الگوها و مدل‌های آموزش، بهره‌وری و مدیریت دانش ارائه شده است. در پایان هر فصل تعدادی سوال به صورت نمونه جهت خود آزمایی خوانندگان عزیز مطرح شده است.

در خاتمه از همه اساتید، دانشجویان و کارشناسان و دانش پژوهان تقاضا دارم بر نویسنده منت گذارند و با نقد و بررسی موضوعات ارائه شده، پیشنهادات و نظریات اصلاحی و تکمیلی خود را برای مولف ارسال نمایند.

دکتر مرتضی سمیعی زفرقندی

